

Valtuustoaloite: Asunnottomat nuoret, valtuutettu Viljo Lehmusketo

Kaupunginhallitus 18.04.2023 § 135

117/00.01.04/2023

Valmistelija

Työvalmentaja Katja Mathlinin

Valtuutettu Viljo Lehmuskedon valtuustoaloite 30.1.2023:

Asunnottomat nuoret

Onko heitä Raahessa ja hyvinvointialueella

Tilastojen mukaan Suomessa oli vuonna 2021 yli 700 asunnottomaa nuorta. Todellinen määrä on suurempi, sillä palvelujen ja tilastojen ulkopuolelle jää yhtäältä vaikeassa tilanteessa olevia, eläviä nuoria ja toisaalta nuoria, jotka eivät kaverin sohvalla majoituessaan koe olevansa asunnottomia.

Julkisuudessa viestitään, että Raahessa on huumeidenkäyttäjiä ja erityisesti nuoria. On oletettavaa, että osa heistä ovat myös asunnottomia.

Asunnottomien nuorten määrää on saatu vähenemään. Asunnottomien palveluista viestitään silti, että kaikkein heikoimmassa tilanteessa olevien nuorten määrä on lisääntynyt.

Hyvinvointialueet ratkaisevat, saadaanko nuorten asunnottomuus poistettua. Ensimmäinen askel on lain noudattaminen.

Pitkittyneeseen asunnottomuuteen liittyy tyypillisesti vaikea elämäntilanne. Asunnottomien nuorten elämäntarina sisältää usein ristiriitoja vanhempien kanssa, lastensuojelutaustaa, neuropsykiatrisia tai mielenterveyteen liittyviä haasteita ja velkaantumista.

Ratkaisujen löytämiseksi kannattaa kääntää kaikki kivet, sillä nuorilla on vielä hyvät mahdollisuudet oppia toimimaan yhteiskunnan aktiivisina jäseninä. Kustannussäästöt ovat mittavat, jos edes osa palveluiden piirissä olevista nuorista saadaan oman kodin kautta kiinnittymään opintoihin ja työelämään.

"Nuorisoasuntoliitto on yhdessä nuorten asunnottomuuden parissa toimivien järjestöjen, kuntien, viranomaisten ja palveluntuottajien kanssa etsinyt ratkaisuja nuorten asunnottomuuteen. Kaiken perustana ovat toimivat rakenteet: Ara-asunnot, riittävä asumistuki ja sosiaaliturva, sosiaali- ja terveyspalvelut, matalan kynnyksen palvelut sekä Asunto ensin -malli. Niiden ansiosta asunnottomuus on vähentynyt.

Ongelmakohtia on kuitenkin tunnistettu erityisesti palvelujärjestelmässä. Asunnoton nuori jää usein ilman hänelle kuuluvaa tukea.

Lain mukaan kaikille, joilla on erityisen tuen tarve, pitää järjestää asunto ja tukea asumisen turvaamiseksi. Monessa kunnassa nuorten on kuitenkin vaikea saada tukea ilman lastensuojelun jälkihuollon asiakkuutta tai esimerkiksi mielenterveyteen liittyvää diagnoosia. Aina asumista ei pystytä turvaamaan edes jälkihuollon piirissä oleville, vaikka lastensuojelulaki niin yksiselitteisesti edellyttää. Kun palveluita joudutaan odottamaan, nuorten ongelmat kasvavat ja tuen tarve saattaa lisääntyä entisestään.

Mitä tapahtuu perustoimintansa järjestämisen kanssa kamppailevilla hyvinvointialueilla? Putoavatko heikoimmassa asemassa olevat nuoret palvelujen kelkasta?"

Ennalta ehkäisy on tärkeää myös Raahessa. Tarvitaan matalan kynnyksen palveluja määritetään yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa tavoitteet ja toimenpiteet nuorten asunnottomuuden poistamiseksi.

Työvalmentaja Katja Mathlinin vastaus 4.4.2023:

Asumisen haasteet ovat Raahessakin todellisuutta. Raahesta puuttuvat nuorten tukiasunnot, joissa asumisen haasteita ennaltaehkäistäisiin opettelemalla asumisen taitoja yhdessä henkilökunnan kanssa.

Asumissosiaalityön vastuu on Pohteella, missä työskentelee myös kotikuntouttajia, joiden tehtävänä on auttaa nuorta kotiaskareiden opettelussa. Myös Asuntosäätiöllä on ollut asumisneuvoja, jonka tehtäväkuvaan on kuulunut asumisen asioihin perehdyttäminen. Pohde ei vastaa Raahen kaupungille osoitettuihin valtuustoaloitteisiin.

Raahen kaupungin Satelliitti-toiminta auttaa nuoria kokonaisvaltaisesti, joten nuoria autetaan asunnon löytymisessä, toimeentuloon liittyvissä asioissa sekä autetaan asumiseen liittyvissä käytännön haasteissakin. Tehostettua tukea kotiin ei pystytä toteuttamaan. Syksyisin järjestetään muualta muuttaneille nuorille ryhmätoimintaa, jotta kaupunki ja sen palvelut tulevat tutuksi.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena

Päätösesitys

Esitetään kaupunginvaltuustolle:

Annetaan valtuustoaloitteeseen työvalmentaja Katja Mathlinin valmistelema vastaus.

Todetaan asia aloitteena loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyi esityksen.